

Сыаната
2 хэрчы

Д. Окенешников фотолара.

**Б ы л а а н н а р ы —
б о л д ь о ж и н н и н э**

Е. Стручкова.

ня Чурагчы оройуонун
сылгыһыттарып иҥи-
риаларып сылгы иҥтэр
бары эиеналарга, бири-
гэналарга кизэҥки
дүүллэһиини тэрийэ-
ларгэр, эбэһээтэһи-
һи толорууу хаач-
чыйыга тууайыла-
быт тэрийэр-маасебай
үлэи туһепраллыгэр,
дөһөннэллэһи бөгөр,
гөтөлөрүгэр эбэһинэ-
тэһилэр.

НАРОДНАЙ хонтуруол комитетин штаты таһынан тьа хаһаайыстыбалар отдала үс секторы үлэстэр. Общественинай сүөһү кыстыгар, саяскы ыһымга бэлэмнэнигэ, социалистическай бас биллини хараыстааһыныга, уматын-оҕууох матырыйаалларын ороскуоттааһыныга, былааннары толоруу туругар элбэх сэрэбиркэлэр ыһымнаһылар. Комитет мунууһахтарытар итиннэ эппиэттээх дьоннор отчуоттара, информациялар истилиниилэр. Быйыл отдал комитет көрүүтүгэр биэс бөлүгүгү бэлэмнэн киллэрдэ.

Урукку сылларга советтарга оту мээрэйдээһингэ уонна ороскуоттааһынга элбэх көтүтүүлэр, итэстэр таһаарыллаллар. Улаһаран көрдөрүү чакчыллара, кэбиһилибит оту сүөһү сөһүнэ, тэһинтэ элбэх буолара. Ол иһин поруот дээрнайдар итилергэ кырадытык сыһыаннаспытара. Оту, комбикорму, атын да аһы-таргы ороскуоттааһыны уонна хараыһыны утумнаахтык хонтуруолаабытыра. Быйрымын Эрилик Эристини затман совхозка күрүөнү кычыйан туппатахтарыттан кэбиһиллэх оттору мнах, салты маассабайдык сизинэ тахсыбыта, онон совхоз 631 центнер ото суох буолан бөлү-

руос комитетка көрүлэн туһааннаах салайааччылар матернайнай эппиэхэ тардыллыбытыра. Комбикорму хараыһы үгүс советтарга ыһыллардыа көстүбүтэ. Онон таһаарыллыбыт хоромньуну сабынага сорох подотчеттаах дьоннор хамнастарыттан тутуллубута.

ХОНТУРОУЛ — КӨДҮҮҮНЭ

элбэх киһи буруйга-сэмэргэ тардыллыбыта.

Быйыл оту мээрэйдээһингэ, комбикорму хараыһыга уонна ороскуоттааһынга, сирн туһаныыга, сиктирдэр техниканы туттууга, хортуюспуру үүннэрингэ, хараыһыга ааспыт сыллардааҕар үлэ сөргөхсийдэ. Отдал штаты таһынан инспектордара уматын-оҕууох матырыйаалларын, техника өгөтүн туһаныыга сэрэбиркэлэри былааннаахтык ыһталлар, народнай хонтуруол группаларыгар методическай көмөнү тэрийэллэр. Ити барыта тьа хаһаайыстыбатын

үлэһиттэрин иккигэр туруорулаубут сорууктары быһаарымга биллэр-көстөр көмөлөх.

Ол эрэри отдал үлэстегэр биллини лаҕамы элбэх итэстэр бааллар. Инспектордар советунан көрүлэр быраһытарын ситэ туһанматтар, тьа хаһаайыстыбатын сүрүн салааларыгар, чыотан сүөһү итинтигэр, бэлэстэ өссө да ситэ суох ууруллар. Салаа хаһаан иһэр учаастактарын ситэн-тоҕон үөрэтн кыаллыбат. Кыстыкка киирингэ, саймыкка тахсыныгы тэрэһини дьаһаллар, үтэс курдук үрдэ олохтоммоттор. Ол иһин ити эппиэттээх кэмгэ сыл ахсын элбэх сүөһү дьүлүдэр-холоор, туһата суох өлөр, үүт-ас быһа туһар.

Хонтуруол мөөстөтөөһи группаларын уонна постарын активностарын үрдэтин биллини да ситиһиллэ илик. Сэрэбиркэлэри ыһымнаан муһурданымы, арыллыбыт итэстэр кэмгэр туоратыллыларын ситиспэт быһыы бичиктин да баар.

Комитет тьа хаһаайыстыбатыгар отдала итиктэп итиниктин укуоттуура, үлэтин көлүүһүн салгыы үлэстэргэ наада.

К. МАКСИМОВА,

народнай хонтуруол оройуоннаагы комитетин инспектора.

Тардыны тобо тахсыбатый?

Оройуонка туорахтаах культуралары үүннэрини хаһымыттан таһаарым со-дуктары дьүлүлэспит рай-онго сессията буолуобут-ан баатарга салтан ор-дук кэм ааста.

Эрилик Эристини аатын совхоз ити кэмгэ бу-дэргэ аналлаах эвекону тэ-лийэн үлэстэ, бааһына-ры бүйүдээһингэ, сир-агыастааһын технология-ны тупсарыныга, үүнүүнү-мүрүүгэ-хараыһыга сорох-дэлэри мьыта. Ол үрдү-лэн туорахтаах культу-лары хомуйуу, сэмэни-ууруу былааннара быйыл-зарын ирраһынан толо-улуубатылар. Эвеконлар-аһымат эбэһээтэлистебэ-рини суотутар ыһыллыах-таах эбэн бороодуусуа-ны пахтаах, аяталетка-ласпыт үс сылыгар совхоз-государствора иһэ, ач-чыктааһар, өссө элбэстэ.

Түмүк биэр: аяталетка-ласпыт иһи сылыгар туо-рахтаах культуралары үүн-нэрингэ совхоз ис кыахта-рын муһутуурдук туһа-ныахтаах.

Туох хаһык киһинэ, үрдүк үүнүү эвеконун тэ-рийиңи структуратын сал-ты тупсарыахха, киһини хаһаайыстыбанын ахсаа-ны толору кылларныкка-лаада. Аспыт өттүгэр ити эвекон сал устата үлэлиир-производственной единица-быһытынан тэриллибэтэ-р, киһинэ өс хаһаайы-стыбанын ахсаан дьыһык-хаасатар төһүү быһымы-нан туһанымлыбатаа.

Эвекон чылыһынын сир-агыастааһын уустук ыһ-маларыгар үөрэтн, бас-тыктар омыттарыгар ти-эриини кыаллыбатаа. Эһик да буолан Хобото-онна Хадаар отделе-нини сорох бааһыналары-р сэмэни почвага түһ-үн көрдөнүлэр дьиргэ-ччиллэбэтэ, уодуруууу-тэһини кытта тэһигэ-күл-эрингэ иһэйдэр үөскэ-

биттэ. Сэмэргэ анаан уурулаубут бурдугу эвекон бэйэгэ көрүүгэ-хараыһыга эвекон толору олохтоммото.

Иккиннэ, совхоз дь-рекцията туорахтаах культуралары үүннэрингэ-отделениелар уураваля-скаларын, туһаллаах спе-циалисттар сирэй эппиэти-нэстэрин үрдэһтэ.

Усуһунан, сэмэ хаһа-айыстыбатын турйингэ-итэстэр, сыл ахсын хаты-лааа тураллар. Эһикти-аһымга 300 тонна сэмэ-бурдук уурулуохтаага. Ожгон совхоз быйыл 271 тонна бурдугу хомуйбу-гуттан 100 тонната сэмэ-искилаатыгар киллэрилли-бэтэ. Ол эрэри ону кө-рүүгэ-хараыһыга аналлаах үлэһит туруорулуубата.

Оттон эвекон чылыһына-р бу үлэргэ букатын китти-бэтилар. Түмүгэр олус ха-лыһык кутулуубут бур-дук күнхүлүн бюурту буол-ла, баара-суоҕа 52 тонна иррастатта. Быйыта, эһикти үүнүү төлөкөтө-эһигэ түрө уурулуна. Ол үрдүнэн салаата «сэмэ-бурдугу атын сиртэн да-аһымалыһа» дьин хол-кутук олоор, туох да буолбатаһын кураук тут-тар.

Народнай хонтуруол оро-йуоннаагы комитета Эри-лик Эристини аатынан совхозка туорахтаах куль-туралары үүннэрингэ, сэмэ-ни көрүүгэ-хараыһыга таһаарыллыбыт бөдөһ итэ-вэстэр тустарынан совхоз агронома М. Н. Трофимо-ва отчуотун иһиттэ. Сиртэн туруктаах үүнүүнү ыһы-га, сэмэ хаһаайыстыба-ны тэрийингэ совхозка бөдөһ итэстэр уонна кө-түтүүлэр баалларыгар ити-спецнальска ыһы он-булуна уонна бааһына-лары көһөрөргө суһал-дьяаллары ыһыгар иһ-иннэ-соруахтаһа.

А. ФИЛИПОВ.

ГРУППА ДЬҮҮЛЛЭНИЛИНЭ

Олбулуун отлеениетин ыһымнаһытара Куула-Куула, Собуот, Тенүргэс-тээх, Урэх Күөрэ, төрүүр-тингэлэргэ Кулаадима фер-маларыгар кыстатыллан ту-раллар. Таһаастар, бо-рооскулар эвекон ити ферма-ларга түмүлүбүттэр. Оро-йу, мьытаах туруктаах ыһ-скалар дьүскабарынан биэр-эһиллэн иһаллар көрүүлэри-гэр бэрэлибиттэр. Үрдүкү-мүрүүгэ кыстыгы ситиһи-лэһиктэ аһарыны ыһахтар үөскэтиллибит курдуктар.

Ол эрэри народнай хон-туруол группата кыстын тэрэһинигэр бөдөһ итэстэ-р бааллары арыйла. Тенүргэстээх ферматыгар от алуус холууһун, аһык-ны бүүтүтүгэр эрэ, тиз-либит. Онуга дьирг холу-уһа үүрэн иһлээн аһата-сиддыбиттар. Бу фермага күһүрү сайыннан 12 ыһах-сүтэ ыһыллыбыттар, мэм-быһа түбүүтэ, ыһах уолуу-га үгүстүк таһаарыллыбыт.

Народнай хонтуруол груп-пата сэрэбиркэлэни иһинит-иһинэргэр отделеение ыһ-ымнаһытара ортотунан 1,6 тонналы түтү мабытара, онтон 480 килограммын сит-сэрэстэрлээбиттэ. Көөн-нэрбэ Урэх Күөрэ, Куу-ла-Куулаа эрэ ситэтиллэ. Аһы фермаларга КВ обхо-тор таһыллыбыкка да ту-раллар.

Быйыл Тенүргэстээх фер-мата аһыкны комлекска кубулулуубута. Ол эрэри бааһынаһыта олус мөл-өх. Автополюка, кармюсех-иттер системата үлэстэ-бэттэр. Оту тарбаттар тран-

спортер иһи кытын отто, ТЕН түтэх отто үлэстээ-кэ оту кыстыгыга, ыһы-му таһаарыһыга улаханник-сэрэйдэллэр. Комплекс те-лэтинигэр турар аһтаах 100-экс тыһааһа, 10-6 рооску таһаарды аһы, уу-дук сымнаһалар.

Кулаадимада турар та-һаастар иһыуһунара, таһа-арга оҕус көстүбүккэ, аһ-аһыны бүтүр дьирг хо-тонго муһуулуна. Иһигэ-иһэ эрэ ойбон тэһиллэр-бүһүлэн сүһүлэр үтүрүһ-тэ. Бу хотонго турар 43-Совооску улаханник дьү-лэбиттэр. Оттон Урэх Күөрэ, 12 борооску тар-дэ суортанымт: Тракторлар-сөөкканыларын, аһы-мүһүгэ туруорулуттан от-быста-быста тизэлэр. Ити-барыта сүөһү уомсат туру-гар охсубут.

Тенүргэстээх ферматыгар ыһыллыбыт сэрэбиркэ-түмүгэ кароодай хонтуруол-совхозтаагы группатыгар-дүүдэллиниэ. Группа та-һаарыллыбыт итэстэри-туоратыныга суһал дьаһал-лары иһалларыгар отделе-ение уураваляюшайа М. С. Седальниев уонна биригэ-дынир Е. Г. Башевааны со-рудахтаата. Нэһиллэккэ-баар государственнай те-рлэтэлэр фермалары шеф-тэһинлэрин тэрийэргэ, «Сүө-сүтүт күннэрин» ыһтарга, быйыл муһууһулар үлэстэ-тэргэ чолпу сорууктар ту-руорулуунулар.

Я. ТРОФИМОВ, народнай хонтуруол совхозтаагы головной группатын председателэ.

Мындааһым бөһүлөгүн олохтоохторо телевизион-най биһириллэри харгыһа-суох көрүүлэригэр, радио-ны истинлэригэр сибээс-маннаагы отделеениетин-аэлектрик-механигынан ха-һыс да сылын үлэлиир-коммунист А. Т. Дыдаева көмөтө улахан.

Александра Тихоновна тустаах үлэтинэн эрэ му-нурдаммат. Сельсовет иһи-нээһи народнай хонтуруол-группатын салайааччытын-быһымынан элбэх үлэни-мытар. Группа рейдэлэри, сэрэбиркэлэри былаан-наахтык мытар, итэстэри-арыйан, олору туоратымыга-быһаччы көмөлөһөр.

Книги соторутааһыта XXVII оройуоннаагы пар-

тийнай конференцияда де-легатынан таһыллан кыт-тымны ыһыта.

Синмока: А. Т. Дыдае-ва үлэтин кэмгэр.

П. Оконешиков фотота.

ЫЧЧАТ СҮӨҮҮ ТОБО ДЬҮДЭЙЭРИЙ, ӨЛӨРҮЙ?

Субуруускай затыкан совхоз Болгоһотооҕу от-делеениета кыччирэн ыһа-рыгар ыһырайдыр Кында-Долборуктаах түмүтэ. Кындапта сипэрэстэриһэй-пуун аһыллыбыта. Ыһ-нымк үс саймылгынан итинтан чутас саймылаа-быта. Онон ыһырайдыр үүт-ас-үрдүгэр туруорар сөптөөх-курдаа.

Ол эрэри мавна сай-мыкка тахсы бастаҥы-күннэригэр ыһырайдыр маассабайдык өлүтэлээн-барбытара. Ол сүрүннээн, тэрийэр үлэ мөлтөтүлү-бүтүттэн, ыһырайдыр би-ризмэтигэр күөх үүт та-һыллыбатарыттан, эбэн-аһылык, искусственинай үүт-утумнаахтык оҕоһулууба-тарыттан, ыһырайдыр көрөө-чүлэр эппиэтинэстэри ыһ-ымнаһыттан таһаарыллы-быта. Аһаардас иһэһири-иһаарыгар 8 көрөөчүгэ-барыта 89 ыһырай, ол иһи-гэр Парасковья Варашко-ва 27, Фекла Поповва 17, Юрий Чигирова 13 ыһырай, көһүүһүн бөһүбү-та.

Кыстыкка киирини ыһ-бын кэмгэр да ити бөдөһ-итэһэс туоратыллыбатаа.

Борооскуларын балаһа-иһи бастаҥы күннэригэр-кыстык хотонго киллэ-риттэргэ эрэри. Аһытым-сөптөөхтүк тэриллибэтэ. Борооскулар аһа, түмү-гэ өрөмүөннэмэтэх тым-ны хотонго турбуттара, бөл-дүтэр аһылык-гарын тарбаттар иһит тий-бэт этэ. Аһытынны 30 кү-нүттэн сэттинни 3 күнүгэр-дизир совхоз үрдүнэн бил-лэриллибит «оттул» кэм-гэр аһы иһэр уулаа бьы-тыбыта, эбэн аһылык оҕо-булуубатаа, күөх үүт та-һыллыбатаа. Борооскулар-аһаардас отууһа эрэ тур-буттара.

Ити күннэргэ 14 бороос-ку көһүүһүн өлбүтэ. Үлэргэ-эппиэтинэс, бэйэ тустаах-эбэһиниһи толорууга дау-луур суоһуттан 32 бороос-ку сүһүтүн билэ-хоро-сыл-даан, араас бириччынэ-ти туруоран биризмэтигэр-көрдөһөтөхтөр. 247 борооскуттан 130-та үһүс-төрдүс суортанымтара-аһаардас комиссияны бы-һаарыллыбыта. Ити эрэ-күннэртэн отделеение сала-атыта сорох дьаһаллары-ыһыта. Борооску маасса-

бай өлүүтүн таһаарыт-көрөөчүлэр үлэһиттэн-Сосхоломмуттара. Мөлтөх-туруктаах оройу 164 бо-рооску Болтоно Ардаа хо-тонугар 6 көрөөчүгэ ту-тарыллыбыта. Борооску-лар иһэрма-быһымынан-сылаас аһылыгынан хаач-чылаһыбытара, хотон-сөп-төөхтүк салытыллыбыта. Ветеринарийа үлэһиттэр-күннэргэ көрүүлэргэ, энтэ-һиннэргэ тэриллибитэ.

Народнай хонтуруол оро-йуоннаагы комитета бу-башпурууска совхоз от-делеениетин уураваляюшайа Г. В. Смирников отчуоту-иһиттэ уонна ыччат сүө-һү көһүүһүн өлүүтүн тох-тотууга сорох сэрэтэр дьа-һаллар ыһыллыбыттары-н отчуоттаан, киһинэ быһа-гар биэрэ аһынытэ биэр-иһаах хамнаһыгар иһет-онгодо. Отделеение сала-атыта сүөһүттэр эппиэти-нэстэрин үрдэтэр, үлэ-дьыһыһыһынык бөһө-төтөр дьаһаллары ыһы-гар, мөлтөх туруктаах ич-кит сүөһүтэргэ ураты бой-домтону уураһыгар со-ру-даһаһа. Биригэһиһидэр уонна специалистар эппиэ-тинэстэрин үрдэтингэ со-руктар туруорулуунулар.

С. ЯКОВЛЕВ, НХОК чылыһа.

ЭППИЭТИНЭС КҮҮҮҮРДҮЛҮННЭ

Материальнай эппиэттээх дьонтон көрдөбүл мөлтө-түлүбүтүн түмүгэр тууу-матырыйаалларын иһэй-дэһини чакчыллара таһа-арыллыһар уонна тутар-тар үлэһит көдүүстэрин үрдэтингэ үлэни ситэстэ-тэрийэн «Якутсельстрой»-мехучастогун салаатата-авоомт сыл бүтэһигэр на-роднай хонтуруол оройуо-наагы комитетыгар отчуот-тоһыта. Ити кыһын ыһа-сыл кэригэ ааста.

Мехучасток комитет он-но ыһымат уураһыһаһа-лаах-олоххо кылаарын иһэ-рич сэрэбиркэлээһин ба-лаһыһыһа биллэрдик туу-субутун көрдөрдэ. Аһы-тэ-ригэлэри кытта тууу ма-тырыйаалларын аһастаһы-га сөптөөх сэрээккэ олох-томут. Биригэһиһи дьон-но матырыйаалларын ма-кайдаһыһа сүһүүһүн тох-тотуллубут. Инвентариза-ция ыһыллыһа, учуот-чуол-каһаһаһа материаллааы э-ппиэттээх дьоннортон көр-дөбүл күүһүрдүлүбүт. Ула-х-итэһэстэһиһи таһаар-быт маастар В. П. Миха-илов үлэһиттэн бөһөһом-чут. Ити барыта тууу ма-тырыйаалларын хамнаһа-һыһыга, кэмчиилээһингэ, ыһыһы-токууу ачатыһыга-биллэр-көстөр суоһаах.

Комитет оройуон киһи-гэр түтүдээ туурар овоше-

хранилшыга буор үлэтин-кыһыһа мөһийдэр үөскэ-биттэрин арыһыта. Ону-туоратымыга мехучасток са-лаатата суһал дьаһаһа-иһаһа объект үлэргэ киллэ-риллэр кыахтаһа.

Ити барыта аяталетка-сүрүн сылын былааннарын-толорууга, эрич-дэхсэ үлэ-лээһингэ, тууу хаачысты-батын тупсарыһа көмө-лөһтө. Ол курдук коллек-тив быйыл үлэргэ биэрбит-объектара барыта-государ-ственнай комиссияны «үчүтэй» сыһаһа тутулу-нулар, сакаастыттар көр-дөбүлэри толорууга бо-домто күүһүрдүлүнэ.

С. НИКОЛАЕВ.

